

Uvildig undersøgelse af anbringelsessager

*Kan øget samvær med biologiske forældre bruges som redskab til
eventuel hjemgivelse af sagen?*

Afrapportering til Norddjurs Kommune | September 2021

Indhold

- 3 **Analysens baggrund og formål**
- 6 **Delkonklusioner der leder til anbefalinger og konklusioner**
- 13 **Overordnede konklusioner og anbefalinger**

INDLEDNING

Indledning

Rammesætning af sagsgennemgangen

- Norddjurs Kommune har i en forbindelse med en analyse af mulige investeringsstrategier på forebyggelses- og anbringelsesområdet besluttet, at der skal udarbejdes en uvildig undersøgelse af, hvordan der kan arbejdes med øget samvær med biologiske forældre som redskab til eventuel hjemgivelse i en række udvalgte anbringelsessager.
- Dette skal ske via en sagsgennemgang af 15 sager, hvor uvildige konsulenter 'dykker ned' i sagerne og ser på den gældende praksis på området.
- Formålet med analysen er at afdække, om der i de nuværende sager på området kan arbejdes mere systematisk med at øge samværet med forældrene som et redskab til en eventuel hjemgivelse i sagerne.
- Norddjurs Kommune har derfor bestilt en uvildig undersøgelse af 15 anbringelsessager.

Udvælgelse af sager til sagsgennemgang

Norddjurs Kommune har oplyst, at der på tidspunktet for udvælgelse af sager (pr. marts 2021) er 114 anbringelsessager fordelt på 82 børn anbragt i familiepleje, 7 børn er anbragt i netværksplejefamilie, 18 børn er anbragt på henholdsvis opholdssteder eller døgninstitutioner mens 2 unge er anbragt på kost/efterskole. (7 børn er anbragt på sikrede institutioner eller eget værelse).

BDO har udarbejdet en fordelingsnøgle for udvælgelse af sager samt principper for udvælgelse af de konkrete sager, så der med de udvalgte sager sikres en målrettet og værdiskabende gennemgang, der giver et solidt grundlag for at besvare analysens hovedspørgsmål; hvordan kan der arbejdes med øget samvær med biologiske forældre som redskab til eventuel hjemgivelse.

Fordelingsnøglen er lavet ud fra at sikre et bredt og repræsentativt udsnit af anbringelsessagerne, samt en grad af vilkårlighed. Sagsudvælgelsen har været baseret på en fordeling i forhold til det samlede antal:

	Plejefamilie	Netværkspleje	Opholdssted	døgninstitution	Kost og efterskoler
Total	82	7	10	8	2
Udvalgt til gennemgang	9	2	2	1	1

Sagsgennemgangen omfatter ikke anbringelser på handicapområdet, hvor anbringelsen sker på baggrund af vidtgående handicap og af behandlingsmæssige årsager. Desuden er fravalgt anbringelser på sikrede institutioner og eget værelse.

BDO's tilgang til sagsgennemgang på børne- og ungeområdet

Sagsgennemgang

BDO har gennemgået 15 anbringelsessager i et socialfagligt perspektiv med henblik på, om der kan arbejdes med øget samvær med biologiske forældre som redskab til eventuel hjemgivelse.

Der er i sagsgennemgangen bl.a. lagt vægt på kvaliteten af disse 5 kvalitetsparametre:

TILSTRÆKKELIGT OPLYSTE SAGER

Et solidt oplysningsgrundlag i form af en børnefaglig undersøgelse er afgørende for valget af indsats, og det er derfor helt essentiel, at alle sager oplyses tilstrækkeligt, således at afgørelser træffes på et oplyst grundlag.

STÆRKE SOCIALFAGLIGE VURDERINGER

I BDO ser vi stærke socialfaglige vurderinger som en forudsætning for korrekt valg af indsats og opfølgning.

BRUG AF INDSATSMÅL

Indsatsmål er et vigtigt redskab i forhold til den fremadrettede styring med og valget af indsatser samt progression i indsatsen, der er iværksat over for børn og familier.

INDSATSER VÆLGES PBA BÅDE FAGLIGE OG ØKONOMISKE HENSYN

Det er BDO's erfaring, at det økonomiske hensyn i valget af indsatser ofte ikke træder tydeligt frem i kommunens sagsbehandling. Dette er imidlertid vigtigt, da dette hensyn ligesom det faglige bør vægtes, men også begrundes.

RETTIDIG OG LØBENDE OPFØLGNING AF SAGER

Fokus på målopnåelse via opfølgning er afgørende for den kontinuerlige vurdering af, om indsatsen fortsat er denne rette - både ud fra faglige og økonomiske hensyn.

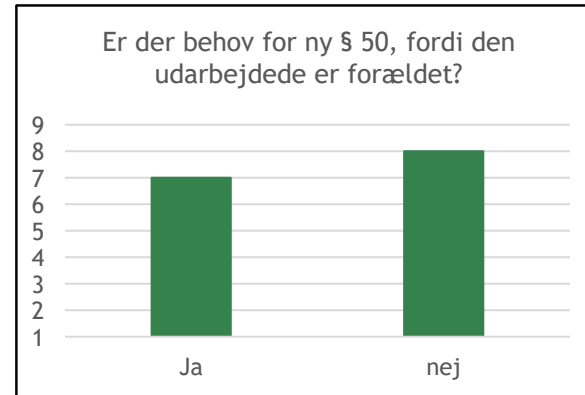
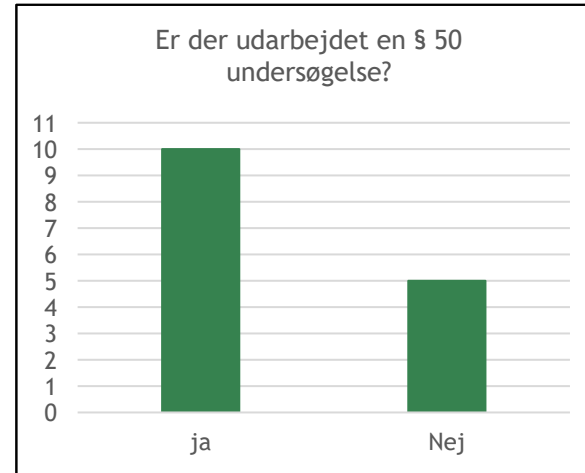
DELKONKLUSIONER DER LEDER TIL ANBEFALINGER OG KONKLUSIONER

DELKONKLUSION

Den børnefaglige undersøgelse som grundlag for afgørelserne

BDO konstaterer, at der i en tredjedel af sagerne mangler en opdateret børnefaglig undersøgelse. For nogle af sagerne kan det gøre sig gældende, at udarbejdelsen af den børnefaglige undersøgelse, ligger så lang tid tilbage, at den ikke umiddelbart er tilgængelig i kommunens sagsbehandlingsssystem. Dette er kritisk i forhold til at bevare den røde tråd i sagsbehandlingen. Det vil sige, at der er en klar og tydelig sammenhæng mellem de afdækkede problemstillinger i den børnefaglige undersøgelse, de mål og delmål der opsættes i handleplanen og den indsats der bliver iværksat.

For knap halvdelen af sagerne vurderer BDO, at der er behov for at udarbejde et tillæg til den børnefaglige undersøgelse. Dette skyldes især, at problemstillingerne har ændret sig over tid, og bør belyses på ny, for at sikre, at foranstaltningerne er rettede mod relevante problemstillinger.

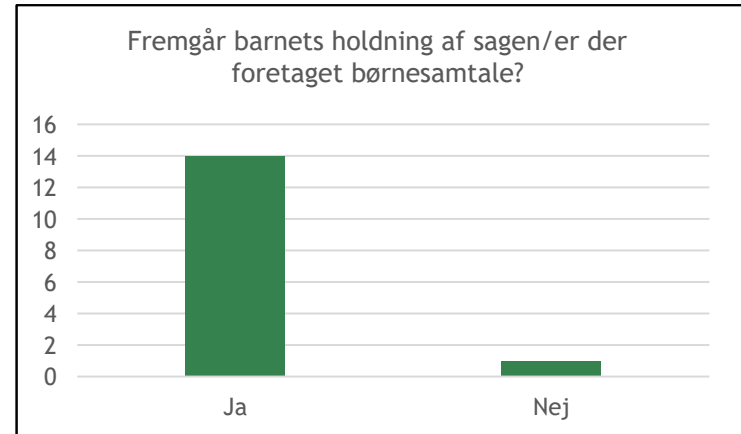
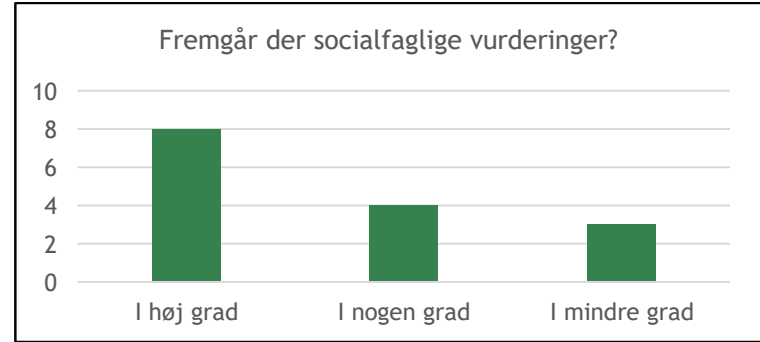

DELKONKLUSION

De socialfaglige vurderinger og børnesamtaler

BDO observerer i 8 ud af 15 gennemgåede sager, at der i høj grad fremgår relevante socialfaglige vurderinger. De socialfaglige vurderinger bør fremgå i forbindelse med, at der bliver foretaget væsentlige sagsbehandlingsskridt, eksempelvis i forbindelse med status og opfølgning på anbringelsen samt i forbindelse med børnesamtaler. Dette foreligger ikke konsekvent i sagsakterne. I tre af sagerne savnes generelt en socialfaglig vurdering af de oplysninger som fremkommer på opfølgingsmøder, status fra eksterne, børnesamtaler mv.

Myndighedsrådgiverne afholder børnesamtaler, ligesom barnets holdning fremgår af sagsakterne.

DELKONKLUSION

Anvendelsen af handleplanen som aktiv styringselement i sagsbehandlingen

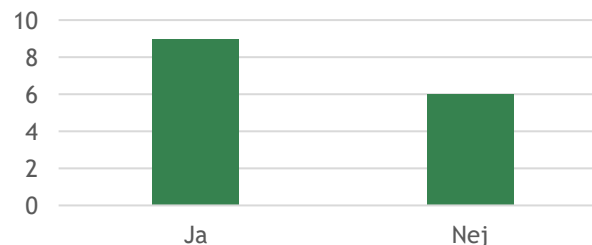
BDO konstaterer, at der i 6 ud af 15 sager mangler en aktuell handleplan. Det vil sige, at handleplanen skal være opdateret inden for de sidste 6 måneder.

Samtidig viser gennemgangen, at der er opsat overordnede mål og delmål for indsatsen i 11 ud af 15 sager.

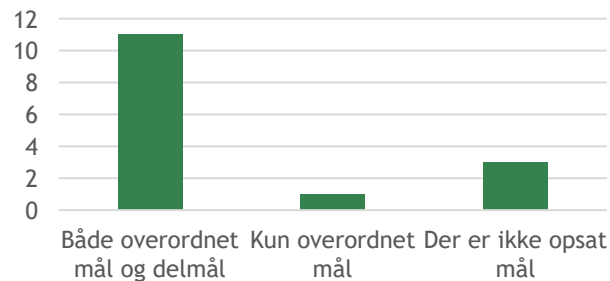
I ingen af de gennemgåede sager, har BDO konstateret, at der foreligger en decideret forældrehandleplan for indsatsen rettet mod forældrene under anbringelsen.

Jf. Servicelovens § 54 stk. 2 skal der træffes afgørelse om støtte til forældrene. Støtten skal så vidt muligt medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i samvær med barnet eller den unge under anbringelsen. Der skal fastsætte en særskilt plan for støtten til forældrene.

Er handleplanen aktuell, og rettet mod den nuværende foranstaltning?

Er der opsat et overordnet mål og delmål (SMART-mål) for indsatsen?

DELKONKLUSION

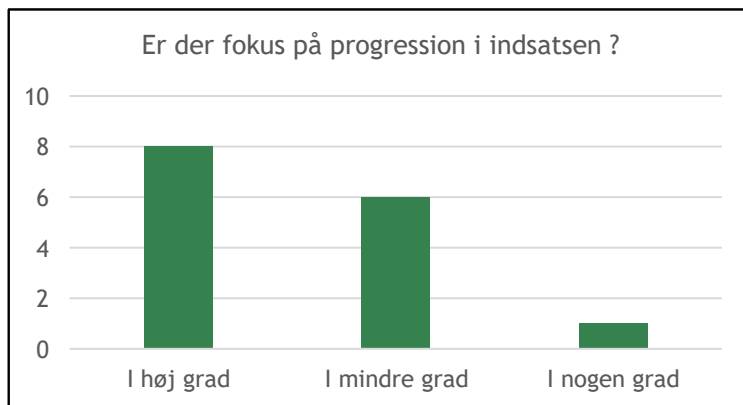
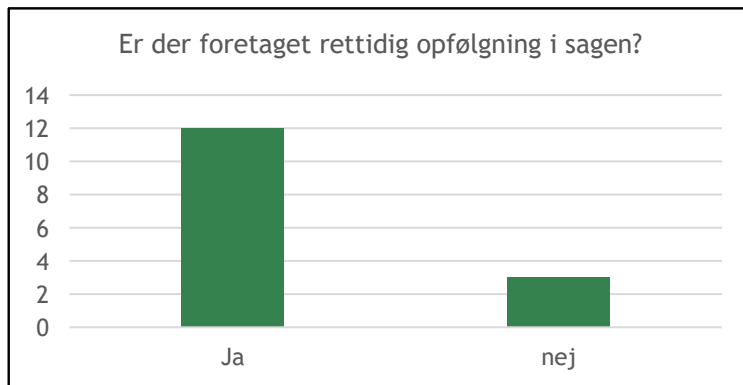
Opfølgning og fokus på progression i indsatsen

BDO konstaterer, at der i overvejende grad sker rettidig opfølgning i personsagerne.

Sagsgennemgangen viser endvidere at der i 8 ud af de 15 sager, der er gennemgået, bliver sat fokus på progressionen i indsatsen. Men som tidligere beskrevet, er handleplanen i 6 ud af 15 sager ikke aktuel.

Afgørelser skal træffes ud fra både faglige og økonomiske hensyn. BDO konstaterer, at det ikke i de 15 anbringelsessager er tydeligt, at der er taget økonomiske hensyn. Økonomiske hensyn kan være situationer, hvor et tilbud efter loven er anskaffet og leveret på en økonomisk hensigtsmæssig måde. F.eks. bør kommunen vælge det billigste tilbud, hvis den skal vælge mellem to tilbud, som er lige egnede til at opfylde borgerens behov. Tilbuddet skal dog fortsat opfylde borgerens konkrete behov.

Kommunen kan også inddrage et økonomisk hensyn ved at bevilge en dyrere løsning, som til gengæld er billigere for kommunen på sigt, og som i højere grad tilgodeser borgerens behov

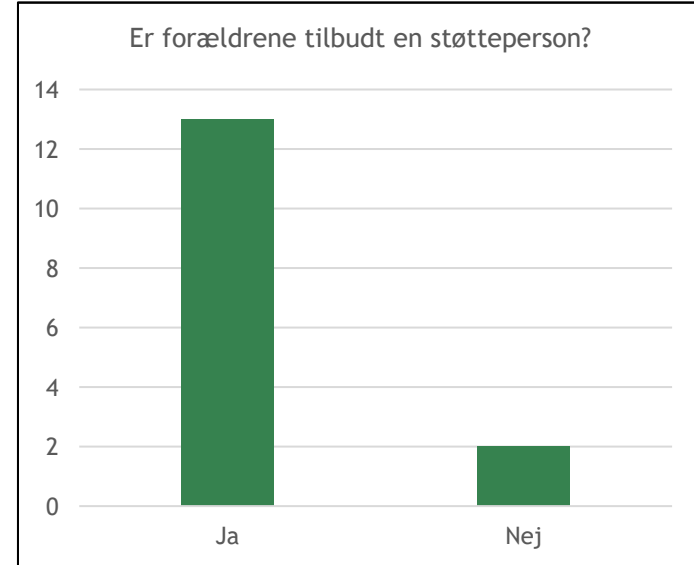
DELKONKLUSION

Støtte til forældrene under anbringelsen

Sagsgennemgangen viser, at størsteparten af forældrene har fået tilbudt en støtteperson i forbindelse med foranstaltningen af en anbringelse.

Samtidig viser sagsgennemgangen, at en stor del af familierne modtager støtte fra familiehuset. Enten i form af støtte før, under og efter samværet. Således at samværet bliver til gavn for både forældre og børn, men også at det på sigt kan udvides eksempelvis fra få timer til en overnatning.

Men sagsgennemgangen viser samtidig, at nogle af de dårligst fungerende forældre af forskellige årsager, ikke pt. magter at tage imod behandlingstilbud enten fra familiehuset og/eller fra socialpsykiatrien. Dermed opnår de heller ikke at skabe de nødvendig forandringer, der skal til for at styrke forældrekompetencerne og på sigt få styrket og udvidet samværene med børnene.

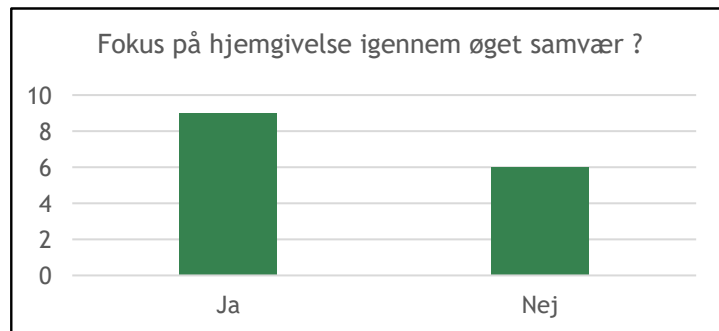

DELKONKLUSION

Øget fokus på samværet mellem forældre og de anbragte børn

BDO kan i sagsgennemgangen konstatere, at der er et stort fokus i myndighedsafdelingen på, at børnene har en så høj grad af samvær med deres forældre, som det er muligt i de konkrete sager.

For 9 ud af 15 sager er der taget aktivt stilling til, om støtten kan styrke en hjemgivelse, og selvom det ikke umiddelbart er en mulighed for, at der kan ske hjemgivelse til biologiske forældre, arbejdes der ud fra en langsigtet plan, hvordan samværet og forælderrollen skal styrkes. For den resterende del, dvs. i 6 sager er der enten ikke taget stilling til samvær eller det vurderes ikke relevant. Dette er begrundet i forældrenes manglende udviklingspotentiale eller mangel på samme i forhold til at kunne varetage forælderrollen. Det kan bl.a. omhandle psykisk ustabilitet, personlighedsstruktur, begrænsede kognitive ressourcer og/eller misbrug.

OVERORDNEDE KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

Konklusion og anbefalinger

Overordnet set viser sagsgennemgangen, at der bliver arbejdet kontinuerligt med omfanget af samvær, ud fra hensynet til barnets bedste, således at der er en tryk og udviklingsfremmende relation mellem barnet og forældrene, og at samværet foregår på en hensigtsmæssig måde. Det betyder, at der med udgangspunkt i det enkelte barn og forældrene bliver lagt en samværsplan, som er til gavn for barnet. Samværsplaner ses op- og nedjusteret efter en individuel vurdering i de konkrete sager. Det anerkendes i sagerne, at forældrene spiller en væsentlig rolle for barnet/den unge - uafhængigt af, om de kan varetage barnets/den unges omsorg eller ej. Hvis der ikke er udsigt til, at barnet kan hjemgives til forældrene, så er støtten iværksat alene med henblik på at støtte forældrene i at have godt samvær med deres børn eller være med til at bidrage til en positiv udvikling for barnet/den ung.

For en gruppe af familier er der udarbejdet forældrekompetenceundersøgelse, og der er så sammensatte problemstillinger, at det umiddelbare succeskriterie for både forældrene og barnet er, at der for begge parter er en god oplevelse med samværet, og at de får bibeholdt en god relation. Men at der ikke er et udviklingspotentiale i forhold til forældreevnen for denne gruppe af forældre, som kan begrunde en hjemgivelse inden for en overskuelig periode. Det kan enten skyldes begrænsede kognitive ressourcer, psykiske vanskeligheder og eller aktiv misbrug.

BDO konstaterer ud fra sagsgennemgangen af de 15 anbringelsessager, at der for en del af sagerne gør sig gældende, at de biologiske forældres vanskeligheder er af massiv karakter som f.eks. misbrug, svær kronisk psykisk sygdom eller mental retardering. Dermed må det forventes, at anbringelsen vil være af længerevarende karakter, således at øget samvær i sig selv, ikke umiddelbart giver grundlag for en hjemgivelse,

Samlet set er BDO's vurdering i de 15 sager, der har været gennemgået, at der ikke umiddelbart er et grundlag for, at alene en udvidelse af samværet kan være medvirkende til en hjemgivelse på et senere tidspunkt. Samtidig viser sagsgennemgangen, at familieafdelingen systematisk arbejder med at understøtte samværet mellem anbragte børn og deres forældre/familier, ofte gennem støttet samvær. Dog er der fortsat uudnyttede potentialer i at arbejde mere systematisk og struktureret med indsatsen over for forældrene under anbringelsen. Herunder anvendelsen af forældrehandleplan som en aktiv del af indsatsen over for forældrene under anbringelsen.

Overordnede konklusion og anbefalinger

Anbefalinger i forhold til at arbejde med hjemgivelse igennem øget samvær

Norrdjurs Kommune kan med fordel tilbyde alle forældre med anbragte børn eller unge en forældrehandleplan eller en helhedsorienteret plan. Således at Norrdjurs Kommune fastsætter en særskilt plan for støtten der bevilges til forældrene til et anbragt barn. Forældrehandleplanen kan være et redskab til kommunen og forældrene, til at holde styr på de mål, der er sat for forældrene, og for forældrenes udvikling med henblik på en hjemgivelse af barnet/den unge. Dette kan skabe større klarhed over mulighederne for forældrene, men også give dem et realistisk mål. Samtidig er forældrehandleplanen med til at give ejerskab over målene og indsatsen. Det er dog fortsat vigtigt at vægte forskellige hensyn:

- At støtten taler ind i barnets behov
- Om der er et udviklingspotentiale af forældreevnen
- Om forældrene har et misbrug eller har psykiske problemer
- Hvilken støtte forældrene har modtaget forud for anbringelsen.

Norrdjurs kan desuden anbefales :

Sætte fokus på udarbejdelse af børnefaglig undersøgelse eller opdateret tillæg til denne

At arbejde med styrkelse af de faglige vurderinger i personsagerne

Aktivt at arbejde med progressionsmål i handleplanerne

At arbejde aktivt med at styrke samspillet mellem økonomisk og faglig styring

